

Fra: [Nina Karner](#)
Til: mim@mim.dk
Cc: akahe@mim.dk; aslvj@mim.dk
Emne: Høringssvar vedr. husdyrbekendtgørelser - j.nr. 2021-10307
Dato: 4. november 2021 08:23:01

**Høringssvar vedr. ændring af:
Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug
Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning
Begge: j.nr. 2021-10307**

I **husdyrgødningsbekendtgørelsen** er der foreslået en dispensationsmulighed for "allerede eksisterende dyreparker, og børneinstitutioner med dyrehold med et pædagogisk sigte, hvor der er et produktionsareal på op til 100 m²" (§4, stk. 5) samt til "etablering, udvidelse eller ændring af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på eksisterende dyreparker og børneinstitutioner..." (§4, stk. 9).

Denne mulighed for dispensation er blevet nødvendig, fordi ministeriet i 2018 valgte at ændre ordlyden af § 2. Før ændringen var dyreparker undtaget fra bekendtgørelsen. Efter ændringen var kun dyreparker, som er omfattet af bekendtgørelse om zoologiske haver, undtaget fra husdyrgødningsbekendtgørelsen. Med denne lille ændring blev samtlige dyreparker i byzone, som ikke er omfattet af zoo-bekendtgørelsen, pludseligt og utilsigtet omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen, og dermed blev enhver ændring umulig pga. forbud mod erhvervsmæssigt dyrehold i byzone. At der nu rettes op på denne utilsigtede fastlåsning af dyreparker i byzone, er godt.

~~Imidlertid blev også **husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen** ændret i 2018, hvor den samme ordlyd blev rettet i anvendelsesbestemmelsen (§1 stk. 3 nr. 1) sådan at kun dyreparker, som er omfattet af bekendtgørelse om zoologiske haver, er undtaget fra godkendelsesbekendtgørelsen. Derved blev eksisterende dyreparker i byzone, som har mere end 100 m² produktionsareal, pludseligt og utilsigtet omfattet af krav om miljøtilladelse eller miljøgodkendelse men igen: enhver ændring er umulig pga. husdyrbruglovens afstandskrav § 6. stk 1: forbud mod etablering, udvidelse og ændring i byzone. Denne problemstilling skal også løses, ligesom den nu løses for dyreparker under 100 m² med den foreslåede dispensationsmulighed i husdyrgødningsbekendtgørelsen.~~

~~Madsbyparken i Fredericia har ligget i byzone, op ad jernbanen, med ringvej/ erhverv etc. på øvrige sider, siden 1980'erne. Samtidigt har parken en bynær placering som gør den attraktiv for besøgende. Der er ingen omkringboende, og vi får ikke klager over gener fra parken. Dyreholdet er en central del af parkens koncept med et samlet produktionsareal på 343 m². Dyrehold og bygninger ændres og tilpasses løbende, så parken fortsat er attraktiv for gæster. Der er løbende behov for at udskifte nedslidte stalde og volierer, eller flytte dem til nye områder i parken, anlægge møddingspladser etc. Dyreholdet kan ikke begrænses til 100 m² fast produktionsareal og have flytbare stalde til resten. Den lille ændring af ordlyden i husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen i 2018 betyder, at parkens produktionsarealer, dyrehold og gødningsopbevaring er fastlåst.~~

~~Når ministeriet tydeligvis er opmærksom på denne problemstilling, og forsøger at løse den med~~

~~en (dog meget snæver og specifik) dispensationsmulighed i husdyrgødningsbekendtgørelsen for produktionsarealer op til 100 m², så må ministeriet også samtidig tage hånd om den fuldstændigt samme problemstilling for dyreparker med mere end 100 m². Der er behov for en dispensationsmulighed enten i husdyrbrugloven eller i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, som giver kommunen mulighed for at dispensere fra husdyrbruglovens afstandskrav i § 6 stk. 1, som forbyder etablering, udvidelse og ændring i byzone og 50 meter derfra. Og denne dispensationsmulighed bør være bredt formuleret, da det er kommunen, der med kendskab til de lokale forhold, har kompetencen til at vurdere hvorvidt et dyrehold i byzonen er hensigtsmæssigt, eller om det vil medføre gener for de omkringboende. Det giver mening, at dyreparkerne skal overholde miljøkrav i husdyrgødningsbekendtgørelsen, fremfor at helt være undtaget fra bekendtgørelsen som tidligere. Men det giver ikke mening, at de skal ansøge om § 16b miljøtilladelse, ud fra et beskyttelsesniveau som er møntet på en effektiv husdyrproduktion i landbrugserhvervet. Hvis ministeriet finder, at der kun kan dispenseres fra afstandskravet, men at dyreparker med et produktionsareal større end 100 m² stadig skal ansøge om § 16b miljøtilladelse, skal det således også være muligt at dispensere fra det beregnede lugtgenekrav til byzone i www.husdyrgodkendelse.dk, da den omkringliggende byzone for en dyrepark ikke vil være lugtfølsom anvendelse – hvor det ville være u hensigtsmæssigt at placere en dyrepark. Det ville dog være mere optimalt, hvis dyreparker og lign. (så det er op til kommunen at definere rammen) helt var undtaget fra husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (§ 1, stk. 3) og desuden fra husdyrbrugloven (§ 2).~~

Venlig hilsen
Nina Karner
Agronom
Natur og Miljø
Fredericia Kommune

41232213
nina.karner@fredericia.dk
Gothersgade 20, 7000 Fredericia

?
?
?
?

Brønderslev Kommune
Natur og Miljø
Rådhusgade 5
9330 Dronninglund
+4599454545
Raadhus@99454545.dk
www.bronderslev.dk

Karin Holk
+4599455205
Karin.Holk@99454545.dk

12. oktober 2021

Til Miljøstyrelsen

Hørings svar fra Brønderslev Kommune i forhold til ny husdyrgødningsskendtgørelse, j.nr 2021-10307

Vi har gennemlæst jeres udkast til ny bekendtgørelse og har en række kommentarer, som vi håber på I tager med i den videre behandling.

1. Vedr. § 2 stk. 1 nr. 1. Vi har brug for nogle hjælpeværktøjer til at finde ud af hvilke dyreparter, der er omfattet af reglerne – og hvilke der ikke er. Sager om mindre dyreparter ender tit i nogle naboindsigelser, hvor vi har brug for at kunne være skarpe i hvilke er omfattet og hvilke er ikke.
2. Vedr. § 3 nr 18 – vi har brug for tydeliggørelse af hvad kortvarig betyder – er det den enkelte hest, der opholder sig kortvarigt eller er det den samlede daglige anvendelse – og hvad er i så fald kortvarigt? 2 timer dagligt eller?
3. Vedr. § 4 stk. 8 (tidligere ændring). Hvad forstår man ved "hvis overholdelse ikke er mulig". Vi har en del sager, hvor nogen ønsker at etablere hundepension i tidligere staldbygning, men hvor afstanden til naboer ikke er overholdt. De hævder overholdelse ikke er mulig, men vi siger pt nej, fordi det ikke er muligt at stille realistiske vilkår til reduktion/beskyttelse mod støjgener.
4. Vedr. § 6 stk. 3. Skal det forstås som, at vandtrug gerne må stå samme sted hele tiden? I givet fald – hvad er så lignende?
5. Vedr. § 8 stk. 3. Der mangler en klar beskrivelse enten her eller i definitionerne af hvad en pumpe-sump er. Ved en søgning på internettet bliver man ikke meget klogere. Vi har brug for at få defineret kravene meget tydeligere. Skal der fx være en pumpe i pumpe-sumpen og skal den have afløb, der fører til en beholder, der lever op til kapitel 8? Eller til en opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning eller?

Vi møder en del intensive tyreopdræt, kviehoteller mm. med dybstrøelse, hvor der ingen afløbsinstallation er (fx et tidligere maskinhus) og hvor de stilles overfor kravet om afløb. Dette er nu beskrevet i husdyrvejledningen, som "En dybstrøelsesstald indrettet med en pumpebrønd, hvorfra husdyrgødning pumpes direkte til et opbevaringsanlæg kan opfylde betingelserne om fast bund og afløb". Når man nu ændrer fra pumpebrønd til pumpe-sump, mener man så nu en fordybning i gulvet med rist henover og hvor man ved evt. behov kan sænke en dykpumpe med en slange ned og pumpe evt. væske væk? Væske, der ifølge landmanden aldrig kommer, fordi stalden ikke vaskes. Eller

skal der være fastmonteret pumpe og der pumper til afløb godkendt af kloakmester? Dvs svarende til de krav der er for afløb i indendørs møddingshuse, der anvendes til dybstrøelse.

Ud fra de mange helpedesksvar, der er givet om afløb i stalde de sidste par år, er der vel ingen tvivl om at væske fra pumpeumpen er "husdyrgødning".

Må risten ned til pumpeumpen ligger under dybstrøelsesmåtten og fungere som et "dræn", eller skal afløbet være friholdt?

6. Vedr. § 8 stk. 4. Er det muligt at skrive den i et mere forståeligt sprog. Man skal hoppe rundt mellem paragraffer om foder- og vandtrug mm. selv om den handler om husdyranlæg, hvor der ikke må tilbydes foder og vand. Der står, at kravene til dybstrøelse i stk. 7 skal overholdes, men i stk. 8 står så, at hvis læskuret flyttes minimum hver 12 uge gælder dette **ikke**. Endvidere står der, at bestemmelsen ikke gælder for svin og fjerkræ – hvad gælder så for dem (de udendørs sohold – er det stadig byggebladet eller?).
7. Vedr. § 8 stk. 7. Her stilles krav til en tykkelse på 30 cm af den udlagte "startmåtte", med en fasthed som et stempelslag af en bigballe. Her kunne vi ønske en nærmere beskrivelse/definition af dette begreb og hvordan det i praksis tænkes håndteret/dokumenteret. Hvordan kan det være man er endt på 30 cm? Et stempelslag er vel ofte ca. 20 cm (det er det der er beskrevet i de gamle byggeblade). Desuden fremgår, at tørstofindholdet i måtten til stadighed skal være over 30% - hvordan kan landmanden dokumentere dette, og hvordan skal vi kontrollere det? Vi tænker at det kan blive svært at håndhæve.

Herudover tænker vi, at man burde stille det samme krav til stalde med fast bund og pumpeump jf. bemærkninger til § 8 stk. 3). Vi møder desværre ikke sjældent dybstrøelsesstalder med fast bund, hvor overfladen ikke er tør (og laget ikke tilstrækkeligt). Vi mangler hjemmel til at kunne kræve det – de bestemmelser, der fremgår af § 44 ville i høj grad kunne hjælpe os (og dyrene).
8. Vedr. § 8, stk. 16. Her er der anført, at vi som kommune kan påbyde særlig foranstaltning, såfremt kravene til dybstrøelse ikke overholdes, her vil vi gerne have eksempler på hvad dette kunne være.
9. Vedr. § 44, stk. 3 – her er der anført krav om dokumentation for udmugningsdato, antal dyr samt halmforbruget – her kunne det være fint med en skabelon for en logbog.

Med venlig hilsen

Karin Holk

*Sagsbehandler - Landbrug
Natur og Miljø*

Fra: [Jannik Mørk Skovgaard Lauritzen](#)
Til: [MIM - Miljøministeriets Departement](#)
Cc: [Aslak Leonardo Vosbein Jakobsen](#)
Emne: Hørings svar vedr. j.nr. 2021-10307
Dato: 4. november 2021 12:59:19

Hørings svar vedr. ændringer til kapitel 4, §8.

Hvad er årsagen til at netop fjerkræ, herunder æglæggende høner, ikke er inkluderet i bestemmelserne for §8 stk.4, 5 og 7.?

På nuværende tidspunkt kan der holdes økologiske slagtekyllinger på friland med flytbare skure jf. byggeblad til økologiske slagtekyllinger (<https://mst.dk/erhverv/landbrug/husdyrgoedning/husdyr-byggeblade/oversigt-over-byggeblade/>).

Hvad er begrundelsen for at æglæggende høner ikke kan indsættes på lignende vilkår? Mængden af væske i fjerkræsgødning er lille, og risikoen for nedsivning er således minimal. Bestemmelserne i netop §8 kan således sagtens overholdes.

Hvad er begrundelsen for at æglæggende høner på friland ikke kan etableres efter bestemmelserne i §8?

Er Miljøstyrelsen opmærksom på at inddrage æglæggende høner i en evt. fremtidig ændring, der også inkluderer svin og fjerkræ?

Venlig hilsen

Jannik Mørk Skovgaard Lauritzen
Biolog og miljømedarbejder

Miljø
Østergade 22
9510 Arden
Telefon: +45 97113000
Telefon direkte: +45 97113636
janl1@mariagerfjord.dk
www.mariagerfjord.dk

Som myndighed må vi ikke sende fortrolige eller følsomme personoplysninger via mail. Vi bruger derfor digital post. Du kan skrive og sende dokumenter sikkert til kommunen fra din digitale postkasse. Log på borger.dk eller eboks.dk. Som virksomhed kan du bruge postkassen på virk.dk. Borgerservice kan hjælpe dig, hvis du har spørgsmål til brug af din digitale postkasse.

Myndigheder og samarbejdspartnere som anvender sikker mail kan skrive til sikkerpost@mariagerfjord.dk. (kræver en certifikatløsning)

Læs mere om kommunens behandling af personoplysninger på vores hjemmeside <https://www.mariagerfjord.dk/Kommunen/Databeskyttelse>

Miljøministeriet
Departementet
Miljø
mim@mim.dk
cc: aslvj@mim.dk

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V
T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk
CVR DK 25 52 95 29

Høringssvar fra Landbrug & Fødevarer vedr. ændringer af husdyrgødningsbekendtgørelsen (J.nr. 2021-10307)

Miljøministeriet har den 8. oktober 2021 sendt udkast til ny husdyrgødningsbekendtgørelse i høring. Nedenfor findes Landbrug & Fødevarers generelle og specifikke bemærkninger til de foreslåede ændringer. Vi har desuden en række bemærkninger, som ikke direkte vedrører bestemmelser i bekendtgørelsen, som er opfattet af den aktuelle høring.

Generelle bemærkninger

Afstandskrav i § 4

Vi opfordrer til, at der i forbindelse med ændring af mulighed for dispensation fra afstandskravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen desuden gives mulighed for dispensation til anlæggelse af husdyrbrug indenfor 50 meter af nabobeboelsen, hvor nabobeboelsen er ejet af ansøgeren eller dennes husstand. Fritagelse for egne boliger gælder i forvejen ift. overholdelse af lugtgenekrav og støjgener, men fritagelsen falder i enkelte tilfælde som følge af forbudszonen bort. Dette gælder uanset, at nabobeboelse klart må anses for indforstået og ugeneret af husdyrbruget pga. ejersammenfaldet.

Dette vil kræve en tilsvarende konsekvensændring af husdyrbruglovens § 6.

Ekstensive hestehold ift. anvendelse af byggeblade

Miljøministeriet anfører i høringsbrevet, at "Ministeriet er opmærksom på, at der er en praksis, hvorefter visse ekstensive hestehold også anvender undtagelsen i byggebladene. Disse vil også kunne fortsætte sin praksis efter byggebladene, hvis de er etableret og følger driftsfrskrifterne i byggebladene inden skæringsdatoen.". Adgangen for ekstensive hestehold til at fortsætte praksis, kan umiddelbart ikke klart læses af udkastet til bekendtgørelsen, herunder § 44. Ministeriet anmodes om at tydeliggøre hjemlen i bekendtgørelsen.

Specifikke kommentarer til de foreslåede ændringer i bekendtgørelsesudkastet

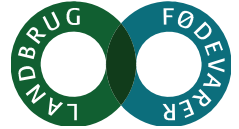
§8, stk 7

Det foreslås i bekendtgørelsesudkastet, at der i "ikke fast placerede anlæg" og "fast placerede læskure uden fast bund" stilles krav om, at der inden anlægget eller læskuret tages i brug udlægges et tørt lag sammenpresset halm i 0,3 m tykkelse, der i fasthed svarer til et stempelslag af en bigballe.

I høringsbrevets kapitel 8 henvises der vedrørende denne bestemmelse til byggebladenes driftsfrskrifter. I byggeblad 095.03-04 om stalde uden fast bund og med dybstrøelse til får og geder er formuleringen, at der udlægges et lag halm i 0,2 m tykkelse

Landbrug & Fødevarer repræsenterer landbruget og fødevarerhvervet i Danmark. Organisationen er resultatet af en fusion mellem Landbrugsrådet, Danske Slagterier, Dansk Svineproduktion, Dansk Landbrug med Dansk Landbrugs Medier og Dansk Landbrugsrådgivning, samt væsentlige dele af Mejeriforeningens aktiviteter.

Landbrug & Fødevarer repræsenterer Danmarks største kompetenceklynge med 150.000 beskæftigede og en samlet eksport på mere end 100 mia. kr. årligt.

svarende til et stempelslag af en bigballe eller et tilsvarende lag halm i tykkelse og fasthed.

Vi skal foreslå, at formuleringen i byggeblad 095.03-04 bibeholdes i bekendtgørelsesudkastets §8, stk. 7.

§44, stk 1

§8, stk. 2, bør ikke gælde konsekvent for alle eksisterende dele af anlægget ved udvidelse, men kun ved ændring af eksisterende gulvprofil.

Eksempel: En stald uden fast bund og afløb er f.eks. 20 m. Den er opført før 1. januar 2022. Stalden forlænges i sommeren 2023. Den nye stald opføres med fast bund og afløb/pumpesum. Den eksisterende rammes af samme krav: Såfremt den eksisterende stald skal leve op til samme krav, skal eksisterende bund udgraves, og der skal etableres fast bund med fald til afløb. Hertil skal sikres, at der ikke bliver niveauforskel til nyt byggeri. Der skal ligeledes sikres med afskærmning/kant.

§44, stk 2, nr. 3

Ordet varm bør udgå.

§44, stk. 2, nr. 5

Bekendtgørelse om mindstekrav til hold af kvæg stiller krav til arealer – hhv. totalarealer og hvilearealer. Såfremt der, som det foreslås i bekendtgørelsesudkastets, indsættes en bestemmelse om etablering af en separat ædeplads vil det betyde, at der skal udtages dyr fra stalden, da pladsen til hvileareal reduceres.

§44, stk 3

Fem år synes som urimelig lang tid i forhold til at forholdet kan konstateres ved tilsyn. At beholde logbogen bør omvendt være i landmandens interesse for at vise korrekt brug – også tidligere.

§44, stk 4.

Det bør være rimeligt med et varsel før et påbud.

Andre bemærkninger/forslag til bekendtgørelsen

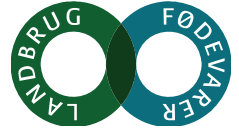
§4, 1) og 2)

Teksten lyder *"....der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende..."*

Der er ikke helt konsensus mellem bekendtgørelsens benævnelser og kortgrundlag til afklaring i plandata.dk. Dette giver nogle uklarheder ift. retsgrundlag.

På plandata vises bla.:

- Boligområde
- Blandet bolig og erhverv
- Erhvervsområde '
- Centerområde

- Rekreativt område
- Sommerhusområde
- Offentlige formål
- Tekniske anlæg

Det vil sige, at der vises "offentlige formål" – men ikke "offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende".

Til gengæld vises "rekreativt område", hvilket gør det endnu mere uklart om temaet "offentlige formål" er dækkende eller ej. Vi er bekymrede for, om "offentlige formål" kan dække uspecificerede anvendelse, der aldrig realiseres men alligevel vanskeliggør placering af husdyranlæg.

Der bør ske en bedre koordinering og præcisering af begreberne i bekendtgørelsen og plandata.dk.

§ 6, stk. 2

Der henvises til, at kravene i § 4, stk 1, nr. 1-4 skal overholdes.

Vi kan godt have dyr i et område, som er planlagt til fremtidigt sommerhusområde, men hvor der afgræsses over sommeren – her vil vand og foder skulle stå i samme område. Det bør der være mulighed for.

§ 12

Vi har i vores høringssvar dateret 20. maj 2021 argumenteret for, at at tætte containere med låg, der bruges til at opbevare tørstofrige gødningstyper (fx hestemøg), fritages for kravet om placering på befæstet areal med afløb til en møddingsaftbeholder eller lignende. Vi skal her gentage dette ønske, og henviser til vores høringssvar fra 20. maj 2021

§ 15

Vi har i vores høringssvar dateret 20. maj 2021 argumenteret for, at reglen om overdækninger af oplagret fast husdyrgødning lempes for så vidt angår husdyrgødning, der opbevares i tætte containere med låg eller lukkede gødningshuse. Vi skal her gentage dette ønske, og henviser til vores høringssvar fra 20. maj 2021

Vi står naturligvis til rådighed for yderligere drøftelse af ovenstående

Med venlig hilsen

Henrik Bang Jensen

D 33 39 44 52
M 40 37 26 32
E hbj@lf.dk

KLs bemærkninger til bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)

Miljøministeriet har sendt et udkast til en ny bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning – også kaldet Husdyrgødningsbekendtgørelsen – i høring den 8. oktober 2021. KL takker for muligheden for at komme med kommentarer hertil.

Det har ikke været muligt for KL at foretage en politisk behandling af høringssvaret inden for høringsfristen. Derfor tages der forbehold for den efterfølgende politiske behandling af høringssvaret.

Indledning

Det er KL's vurdering, at udkastet overordnet set er udtryk for gode og fornuftige ændringer af bekendtgørelsen. Derfor vil KL alene foreslå mindre forbedrings- og ændringsforslag.

Generelle bemærkninger

KL hilser flere af ændringerne velkomne. Her skal særligt fremhæves undtagelsen for hunde, pumpeump i dybstrøelsesstalde og definition på læskur og ridehaller.

Dispensationsmulighed i forhold til dyrehold for dyreparker og børneinstitutioner i byzonen

Det foreslås, at kommuner får mulighed for at dispensere til et erhvervsmæssigt dyrehold i byzone, når der er tale om "allerede eksisterende dyreparker, og børneinstitutioner med dyrehold med et pædagogisk sigte, hvor der er et produktionsareal på op til 100 m²" (§4, stk. 5). Samtidig lægges der op til, at der kan dispenseres til "etablering, udvidelse eller ændring af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på eksisterende dyreparker og børneinstitutioner..." (§4, stk. 9). Muligheden for dispensation er nødvendig, fordi dyreparker i 2018 blev omfattet af bekendtgørelsen. Der er nu kun dyreparker, som er omfattet af bekendtgørelse om zoologiske haver, der er undtaget fra bekendtgørelsen.

KL finder det endvidere positivt, at der lægges på til en dispensationsmulighed i forhold til børneinstitutioner. Kommunerne oplever en større og stigende efterspørgsel fra børneinstitutioner i forhold til at kunne have dyrehold på børneinstitutioner og dyrehold i byerne generelt set. Derfor foreslår KL, at kommunerne får en bredere dispensationsmulighed, hvor det er kommunen, der har kompetencen til at vurdere, om et erhvervsmæssigt dyrehold i byzone er hensigtsmæssigt. At muligheden for dispensation kun gælder "allerede eksisterende" dyreparker og "børneinstitutioner med et pædagogisk sigte", levner ikke plads til, at kommunen efter en konkret vurdering kan vælge at dispensere til nye dyreparker eller andre typer dyrehold, som placeres, hvor det ikke er til gene for omkringboende. Byzone er ikke altid lig med boligområder, det kan også være industriområder og lign., hvor det kan

Dato: 5. november 2021

Sags ID: SAG-2021-05024
Dok. ID: 3146069

E-mail: MRHA@kl.dk
Direkte: 3370 3868

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 2

være hensigtsmæssigt, at have dyreparker, afgræsning og lign. Der er med den nye og meget snævre dispensationsmulighed for eksempel stadig ingen mulighed for at dispensere til fast placerede læskure til græssende dyr i byzone, selvom dette mange steder kan være uden gener for borgere, ligesom det kan gavne biodiversiteten. Samlet set foreslår KL derfor, at kommunerne får så vide rammer som muligt til at kunne dispensere i forhold til dyrehold for dyreparker og børneinstitutioner i byzonen.

Detaljerede bemærkninger

Definition af husdyrgødning

§3 stk. 1: Idet man fjerner de steder, der står noget om afgasset gylle fra husdyrbaseret biogasanlæg, kunne man med fordel tydeliggøre, at denne type affald/gødning skal behandles som husdyrgødning.

Muligheder for at dispensere fra kravene

§4 stk. 5 og 9 kan med fordel udvides til øvrige bosteder for borgere med særlige behov. Endvidere er det lidt uklart, hvad der menes med børneinstitutioner med et pædagogisk sigte. Her bør det overvejes, om ikke stalde på trav- og galopbaner også kan indgå. Ligesom der også bør være dispensation i husdyrloven til etablering af anlæg på trav- og galopbaner. Traditionelt ligger disse i byzone. Grundlæggende mener KL, at bestemmelsen ikke bør afskæres til kun at gælde eksisterende anlæg.

Beskrivelse/definition af pumpesump

§8 stk. 3 – Det kan overvejes, om ikke pumpesump kan beskrives eller defineres mere præcist.

Dispensation i forhold til ridehaller til heste

§8 stk. 6 hvad menes mere præcis med solid bund. Det bør overvejes, om solid bund kan defineres mere konkret.

Krav for eksisterende husdyranlæg uden ændringer eller udvidelser

§44 stk. 2 pkt. 4 – hvad menes der med andre typer strøelse end halm.

§44 stk. 2 pkt. 6 – fodermidler, som har begrænset væskemængder. Det er uklart, hvilke der henvises til.

I er meget velkomne til at vende tilbage til KL, hvis I ønsker uddybning, konkretisering eller dialog på baggrund af KL's hørings svar.

Med venlig hilsen

Maria Ramsgaard Hansen
Chefkonsulent, Center for Klima og Erhverv
KL

Dato: 5. november 2021

Sags ID: SAG-2021-05024
Dok. ID: 3146069

E-mail: MRHA@kl.dk
Direkte: 3370 3868

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 2

Høringsvar til revideret husdyrgødningsbekendtgørelse

Økologisk Landsforening takker for muligheden for at afgive høringssvar. Vi afgiver høringssvar med fokus på tilbagetrækning af byggebladene for henholdsvis ammekøer, ungdyr m.v. samt får og geder til mælke- og kødproduktion og den ny regulering indført som en del heraf.

Overordnede kommentarer

Fagligt grundlag

Økologisk Landsforening mener ikke, at det faglige grundlag bag den ny regulering for hold af dyr på dybstrøelse i stalde uden fast bund er tilstrækkeligt.

I rapporten fra Teknologisk Institut, der ifølge det medsendte høringsbrev danner baggrund for den ny regulering, står for det første skrevet, at der indgår resultater fra "1 besætning med geder, 2 besætninger med får og 8 besætninger med kvæg, hvoraf de 2 stalde udelukkende var med kvier"¹. Der indgår prøver fra 2 stalde med kvier af malkerace og 1 stald med malkegeder i undersøgelsen, og det ser ud fra resultaterne ud til, at der er en betydeligt større udledning fra disse stalde end fra undersøgelsens øvrige stalde.

Det fremgår endvidere, at man ikke kan se noget klart billede af betydningen af den geografiske placering/jordtype samt, at de store forskelle i dyreart og driftspraksis gør, at "det er umuligt at drage sikre konklusioner vedr. en enkelt parameter"²

Endelig skriver rapportens forfattere, at "der er behov for yderligere undersøgelser af mobile stalde til naturpleje og anden ekstensiv drift, hvis man vil have et mere sikkert billede af kvælstofbelastningen under forskellige forhold, og sådanne undersøgelser burde også omfatte undersøgelse af jord og afstrømning fra områder, hvor der tildeles foder, idet dyrene opholder sig mere her end i læskure."³

Økologisk Landsforening finder, at det ud fra rapporten står meget klart, at med det meget lille antal undersøgte enheder og usikre konklusioner fra de få antal undersøgte enheder, så er der ikke tilstrækkeligt fagligt grundlag for at kunne lave markante ændringer i muligheder for dyrehold med eller uden fast bund set i forhold til ammekøer med tilhørende opdræt og slagtekalve, geder, får og heste.

Økologisk Landsforening foreslår, at

- Miljøministeriet bør igangsætte yderligere undersøgelser, som i dybden analyserer,
  - o hvilken betydning placering/jordtype har for nedsivning og udvaskning af næringsstoffer fra dyrehold i dybstrøelse uden fast bund og afløb – både i blivende og mobile stalde

¹ Teknologisk Institut (2021), *Miljøpåvirkning fra løsdriftstalder med dybstrøelse – en screening for Miljø- og Fødevarerministeriet* s. 23

² Ibid.

³ Ibid. s. 25

- hvorfor der ifølge undersøgelsen fra Teknologisk institut er stalde med lavt niveau af nedsivning og stalde af samme karakter med højt niveau af nedsivning. Er det for eksempel en bestemt praksis, som udgør årsagen, og kan denne praksis danne grundlag for ny regulering?
- hvorfor de højeste niveauer af nedsivning ses under lakterende husdyrarter, det vil sige malkekvægskvier og malkegeder? Det kunne for eksempel tænkes at de lakterende dyr har et meget højere foder og væskeforbrug? Det kan være en mulighed, at reguleringen på baggrund af yderligere undersøgelser vil kunne indrettes således, at der fortsat kan etableres stald uden fast bund, såfremt staldene kun bruges til dyrearter til kødproduktion.

Hvis tilbagetrækningen af byggebladene og den nye regulering gennemføres med ikrafttrædelsesdato 1. januar 2022, bør det som minimum indskrives en paragraf i bekendtgørelsen eller på anden vis offentligt tilkendegives, at Miljøministeriet vil foretage yderligere undersøgelser for at sikre det faglige grundlag.

Bekymring om muligheder for ekstensivt landbrug

Økologisk Landsforening er samtidig overordnet set bekymret for, at den ny regulering, som der i udkastet til denne revideret bekendtgørelse lægges op til, vil presse udviklingen inden for landbruget hen imod mere intensivt landbrug frem for muligheder for ekstensivt landbrug, naturpleje via dyrehold og småskala-landbrug – særligt i relation til alsidige producenter, der har flere forskellige dyrehold og direkte salg af produkter.

Det skyldes især de manglende muligheder for vand og foder i mobile stalde og faste læskure, fordi det umuliggør opsætning af systemer med minimal daglig arbejdsmængde. Tvært imod vil arbejdsmængden, der følger med skiftende foder- og vandingssteder særligt om vinteren stige. Samtidig medfører nuværende udkast markante begrænsninger for, hvor fodertrug og lignende må placeres inden for nogle bestemte områder.

I sidste ende kan bekendtgørelsen, som den fremgår i udkastet, få økologiske producenter til at droppe brugen af eksempelvis mobile stalde eller helt afstå fra at afprøve ekstensive produktionsformer såsom naturpleje. Det vil set fra vores perspektiv hverken være til gavn for forbrugerne, dyrevelfærden, miljøet, biodiversiteten, naturen, grundvandet eller klimaet.

Økologisk Landsforenings konkrete kommentarer og forslag til initiativer nedenfor skal ses ud fra denne bekymring.

Specifikke kommentarer

1. Dybstrøelse uden fast bund

§8 stk. 7: Økologisk Landsforening er tilfreds med muligheden for dybstrøelse uden fast bund i henholdsvis eksisterende stalde (jf. §44 stk. 2) samt mobile stalde (jf. §8 stk. 4) og faste læskure (§8 stk. 5) via krav om etablering af halmmåtte med et tørt lag sammenpresset halm. Vi vil dog gøre opmærksom på følgende:

- Vedr. formulering om ”et lag sammenpresset halm i 0,3 m tykkelse”: Et stempelslag er ikke 30 cm tykt, og det vil reelt set kræve to-tre stempelslag for at overholde kravet. Omvendt kan det være svært for landmanden præcist at måle og vurdere (og kontrollere), om et lag er 30 cm tykt.
  - Økologisk Landsforening foreslår, at ordlyden omkring de 0,3 meter fjernes i §8 Stk.7, så ordlyden bliver: ” (...) at der udlægges et tørt lag sammenpresset halm i hele husdyranlægget, der i fasthed svarer til et stempelslag fra en bigballe (...)
- Vedr. formuleringen ”30% tørstof”: I praksis er det meget svært for landmanden at vurdere (og kontrollere), om dybstrøelsesmåtten har et tørstofindhold på minimum 30%.

- Økologisk Landsforening foreslår, at ordlyden under §8 stk. 7 i stedet ændres til: "Hele dybstrøelsesmåtten skal til enhver tid fremstå tør og velstrøet, så dyrene har et tørt leje".

2. Mulighed for vand og foder i mobile stalde uden fast bund

I Økologisk Landsforening ser vi gerne, at det bliver muligt for producenterne at give dyreholdene foder og vand i de mobile stalde uden fast bund. Rent praktisk vil det give producenterne en markant nemmere hverdag, og om vinteren vil det bedre kunne undgås, at vandslanger fryser til.

Vi anerkender, at der afsættes gødning fra de forskellige dyrehold, når de drikker og æder, men netop ved at give foder og vand i de mobile stalde vil gødningen være bedre under kontrol, fordi der løbende muges ud (for eksempel i forbindelse med flytning), således at risikoen for mulig nedsvivning fra en koncentreret mængde gødning mindskes markant, når gødningen fjernes fra stalden til opbevaring på møddingsplads eller tilsvarende.

Økologisk Landsforening foreslår, at

- sætningen "hvor dyrene ikke tilbydes foder og vand" i §8 stk. 4 skrives ud, så producenten får mulighed for at give foder og vand til dyrene, når de opholder sig i mobile stalde uden fast bund.

3. Fast foderplads

I det nuværende udkast til en revideret bekendtgørelse er der ikke givet mulighed for en fast, udendørs foderplads i stedet for overholdelse af kravet om, at fodertruget jf. §6 stk. 3 højst må være placeret det samme sted 12 uger af gange på det givne areal, dyreholdet er på. En fast foderplads med fast bund under fodertruget og en bund af materiale som flis, grus, beton eller armeret græsareal der, hvor dyrene står, når de æder, vil både kunne gøre producenternes arbejde markant lettere samtidig med, at en stor del af gødningen fra dyrene er under kontrol, fordi det løbende kan fjernes fra foderpladsen til opbevaring på møddingsplads eller tilsvarende, hvormed der undgås nedsvivning.

Økologisk Landsforening mener, at

- der i bekendtgørelsen §6 bør indskrives en mulighed for etablering af fast foderplads, hvor bunden, som dyrene står på, kan holdes fri for gødning ved hyppig skrabning eller årlig udskiftning af lag af flis eller lignende. Muligheden skal indføres som et alternativ til krav om, at fodertruget skal flyttes rundt. Hvis ikke der kan etableres en permanent mulighed, kan muligheden opstartes som forsøg, hvor effekten løbende kan monitoreres.

4. Flytning af fodertrug og begrænsninger for det

Hvis ikke punkt 2 og eventuelt punkt 3 i dette høringssvar imødekommes, vil det fremgå i bekendtgørelsen, at en landmand jf. §8 stk. 4 kan anvende mobile stalde og faste læskure uden fast bund, hvis ikke dyrene tilbydes vand og foder.

I samme paragraf henvises til §6 stk. 3 om flytning af fodertrug og lignende, men samtidig henvises der i §6 stk. 3 til §4 stk. 1, 1-4), som tilsiger, at landmanden ikke må placere fodertrug eller lignende

- inden for et område, der er eller ifølge en kommuneplans rammemodel bliver til byzone,
- inden for et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål

- i en afstand mindre end 50 meter fra de ovennævnte områder eller i en afstand mindre end 50 meter fra en nabobeboelse

I praksis kan det sagtens være sådan, at en landmand i dag ejer eller forpagter et område til dyrehold, som *på et tidspunkt* skal omlægges til byzone eller blive udlagt til boligformål. Med henvisningen til §4 stk. 1, 1-4) i §6 stk. 3 bliver det umuligt for landmænd at benytte fodertrug og lignende til sine dyr inden for de nævnte områder, hvorfor det også bliver umuligt at anvende mobile stalde eller faste læskure til sine dyr. Konsekvensen er, at dyrene ikke kan holdes på disse områder.

Endeligt er der i praksis mange områder til dyrehold, som ligger op mod en nabobeboelse eller op imod ovennævnte områder, hvorfor kravene om opsætning af fodertrug minimum 50 meter fra områderne gør det endnu sværere for landmand at holde dyr ekstensivt på sine arealer.

Hos Økologisk Landsforening finder vi meget lidt mening i ovenstående, da det begrænser landmandens muligheder betragteligt, fører til mindre brug af mobile stalde og faste læskure, skaber risiko for at hele områder ikke plejes og i sidste ende risikerer den revideret bekendtgørelse med sin nuværende udformning at føre til mere intensivt landbrug, fordi de ekstensive muligheder inden for de nævnte områder umuliggøres.

Økologisk Landsforening foreslår derfor, at

- Henvisningen til §4 stk. 1, 1-4) fjernes fra §6 stk. 3.

5. Bagatelgrænse for krav om fast bund i blivende stalde

Etablering af fast bund med afløb eller pumpeump kan være en meget stor økonomisk udgift, hvis man har et småskalalandbrug og/eller et alsidigt landbrug med flere forskellige typer af dyr. I disse tilfælde vil antallet af ammekøer med tilhørende opdræt og slagtekalve, geder, får eller heste formegentlig være foreneligt med et ekstensivt landbrug.

Hos Økologisk Landsforening er vi bekymret for, om det nye krav vil afholde vores medlemmer fra enten at fortsætte med disse dyrehold eller afprøve et dyrehold, fordi en etablering af en ny fast stald eller en ibrugtagen af en allerede eksisterende stald uden fast bund med afløb bliver en meget stor omkostning, når der skal etableres fast bund med afløb eller pumpeump. Vi mener derfor, at muligheden for etablering af stalde uden fast bund skal bibeholdes for ekstensivt drevne dyrehold af kødkvæg, får, geder og heste.

Samtidig stiller vi spørgsmålstegn ved nødvendigheden af afløb eller pumpeump i en fast bund ved dyrehold på meget få dyr eller i stalde, hvor belægningsgraden er så lav, at dyreholdet for eksempel har dobbelt så meget plads, som minimumskravene egentlig tilsiger.

Økologisk Landsforening foreslår, at

- der i bekendtgørelsen indføres en bagatelgrænse for, hvornår nye stalde eller eksisterende stalde, som tages i brug til dyrehold af benævnte dyreart, skal indeholde fast bund og afløb eller pumpeump for at imødekomme risikoen for nedsivning af næringsstoffer.
  - o En grænse kan for eksempel være, at der kan etableres husdyrproduktioner uden fast bund på op til 100 m² staldareal inklusiv de forhøjede grænser benævnt i Husdyrbekendtgørelsens §7.

6. Overgangsordning:

§44 stk. 2: Økologisk Landsforening støtter overgangsordningen således, at eksisterende stalde etableret og godkendt af Miljøstyrelsen efter byggebladene forskrifter før 1. januar 2022 fortsat kan være i drift med samme praksis efter 1. januar 2022.

§44 stk. 2, 1): Økologisk Landsforening gentager forslaget fra dette høringssvars punkt 1 omkring ”dybstrøelse uden fast bund”, så ordlyden omkring 0,3 meter tykkelse af dybstrøelsesmåtten ændres

§44 stk. 2, 2) Økologisk Landsforening gentager forslaget fra dette høringssvars punkt 1 omkring ”dybstrøelse uden fast bund”, så ordlyden omkring et tørstofsindhold på minimum 30% ændres.

§44 stk. 3: Økologisk Landsforening er skeptiske over indførslen af en logbog til kontrol af dyrehold i stalde, som efterlever praksis fra byggebladene. Økologisk Landsforening mener ikke, at hverken overholdelse af kravet om strøelse eller kontrollen med dette forbedres af kravet om logbog. Det er i forbindelse med kontrol nemt at vurdere, hvorvidt reglerne til strøelse er overholdt, idet dybstrøelsesmåtter, hvor kravene til strøning ikke er overholdt, vil fremstå fugtige og beskidte i overfladen. Endvidere vil der på dyrene være plamager af gødning og/eller misfarvning af pelsen, såfremt der ikke løbende strøs tilstrækkeligt. Økologisk Landsforening foreslår derfor, at

- §44 stk. 3 slettes, så kontrol af stalde, som efterlever praksis fra byggeblade, ikke omfattes af egenkontrol via udarbejdelse af logbog.

Med venlig hilsen

Bjarke Vestergaard
Fagpolitisk chef
Økologisk Landsforening

Fra: [Julie Birk Christiansen](#)
Til: ["mim@mim.dk"](mailto:mim@mim.dk)
Cc: ["aslvi@mim.dk"](mailto:aslvi@mim.dk)
Emne: j.nr. 2021-10307
Dato: 29. oktober 2021 15:33:55
Vedhæftede filer: [image001.png](#)
[image002.png](#)

Til miljøministeriet

Lige kun et par korte bemærkninger til jeres høring af ny husdyrgødningsbekendtgørelse:

Den nye § 44 stk. 2 pkt. 5) Jeg under mig over der ikke er angivet hvor ofte der skal der ske udmugning? Desuden må det være en fejl at der i stk. 3 henvises til kravene i stk. 1 når det er i stk. 2 der opridses hvilke ting den ansvarlige for bedriften skal sikre.

Jeg syntes der mangler indretningskrav er til den separate ædeplads med fast bund. Det burde beskrives, måske i hvor meget fast areal skal der være pr. ædeplads?

Venlig hilsen

Julie Birk Christiansen
Miljømedarbejder

Telefon: 55 36 24 77
Mobil: 24 79 29 78
juch@vordingborg.dk

**Byg Land og Miljø - Team
Land**

Østergårdstræde 1A
4772 Langebæk
tekpost@vordingborg.dk

Vordingborg Kommune
Valdemarsgade 43
4760 Vordingborg

Høringssvar bedes sendt til mim@mim.dk med kopi til aslvj@mim.dk med angivelse af j.nr. 2021-10307

Miljøministeriet
mim@mim.dk
aslvj@mim.dk

■ SEKRETARIAT
Karetmagervej 9
7000 Fredericia
Tlf. 7023 1114
Fax 7023 1128
CVR 13900949
ldm@maelkeproducenter.dk
www.maelkeproducenter.dk

Fredericia den 3. november 2021

Vedr: j.nr. 2021-10307

Høringssvar fra Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter til Udkast til bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning

De krav, der er i §6 jf. §4, betyder at det er svært, for ikke at sige umuligt, at afgræsse mange ekstensive områder og samtidig sørge for at dyrene kan få det vand og eventuelle suppleringsfoder, der er en del af at sikre en god dyrevelfærd for græssende dyr. Disse områder kan både være i byzonen, sommerhusområder eksempelvis langs den jyske vestkyst, eller i rekreative områder som eksempelvis Mols Bjerge, eller lignende steder. Der kan være tale om permanente såvel som midlertidige aftaler om afgræsning og naturpleje som reglerne virker som et utiltænkt benspænd for.

§6 stk. 3. og §9 stk. 3. Kravet om log er et udslag er unødigt bureaukrati. I dyrevelfærdsloven står der at man skal passe på dyrene og at de skal have god velfærd. Som landmand passer man på sine dyr og sikrer sig at de går ordentligt og undgår skader på ben og klove forårsaget af optrådte arealer omkring foderhæk eller -trug.

I §6 stk. 3 bør man indføje at specifikt at kravet om flytning ikke gælder vandtrug. Det er ikke tilstrækkeligt at skrive i et høringsbrev.

På foreningens vegne

Lone Vestergaard